



Advies

BVR Recyclagehub

Brussel, 7 juni 2021

Adviesvraag: Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor de toekenning van steun aan ondernemingen om materiaalkringlopen te sluiten

Adviesvrager: Zuhail Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Ontvangst adviesvraag: 17 mei 2021

Adviestermijn: 18 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 7 juni 2021

Contactpersoon: Annick Lamote - alamote@serv.be



Mevrouw Zuhail DEMIR
Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Koning Albert II-laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

contactpersoon

Annick Lamote
alamote@serv.be

ons kenmerk

SERV_20210607_BVR recyclagehub_ADV

Brussel

7 juni 2021

Besluit Recyclagehub

Mevrouw de minister

Op 17 mei vroeg u de SERV om vrijwillig maar dringend te adviseren over het besluit dat regels vastlegt voor de toekenning van steun aan ondernemingen om materiaalkringlopen te sluiten. De sociale partners appreciëren dat u hen om advies vraagt buiten de formele regelgevingsprocedure en gaan dan ook graag in op uw vraag.

SERV steunt dit initiatief

De SERV ondersteunt het initiatief om via een callsysteem investeringen te stimuleren om materiaalkringlopen te sluiten en zo van Vlaanderen een recyclagehub te maken. In zijn advies over Circulaire Economie¹ wees de SERV al op de nood aan strategische keuzes die kansen voor de recyclagesector benutten en de aanwezige expertise valoriseren. De focus moet hierbij liggen op (1) lokale verwerkingscapaciteit (2) invoer van afvalstoffen met oog op grondstoffenschaarste en (3) valorisatie van stortplaatsen.

Er zijn heel wat opportuniteiten - zowel op economisch vlak als op innovatief vlak - om hier nú in het kader van de relance op in te zetten. Het initiatief kadert in de Europese Green Deal, het Europees project waarop het Vlaamse relancebeleid afstemt en het biedt bovendien perspectieven op het vlak van tewerkstelling, ook voor laaggeschoolden.

Concrete bemerkingen bij BVR

Brede scope biedt opportuniteit voor circulair design

Het besluit is uitgewerkt binnen de contouren van de Algemene Groepsvrijstelling Verordening. De SERV ondersteunt dit en vindt het positief dat de scope van het besluit breder is dan de afvalstromen die geanalyseerd zijn in de marktverkenning (asbest, matrassen, luiers, textiel en kunststoffen). Het gaat bovendien niet enkel over recyclage, maar ook over de voorbereiding van recyclage en de inzet van recyclaten in het

¹ SERV (2019) [De transitie naar een circulaire economie: beleidsagenda en aanbevelingen](#) Brussel, 25 februari 2019.

productieproces. Op die manier komen ook investeringen gericht op circulair ontwerp in aanmerking. In de transitie naar een circulaire economie is het immers essentieel om ook in de ontwerpfase al rekening te houden met maximaal waardebehoud en hergebruik. Ook levensduurverlenging en herstelbaarheid zijn belangrijke strategieën waarop moet ingezet worden.

■ Aanvraagdocumenten

Artikel 20 legt de gegevens vast die een onderneming bij de steunaanvraag moet bezorgen. Gezien het om een milieu-investering gaat is het evident dat ook een inschatting van de **milieu-impact** wordt gevraagd. Het is onduidelijk hoe OVAM zal omgaan met de beoordeling van deze gegevens. In de nota aan de Vlaamse regering is sprake van een LCA. Het uitvoeren van een uitgebreide LCA kan echter een drempel vormen om een projectaanvraag in te dienen. De SERV vraagt om hier op een pragmatische manier mee om te gaan.

Ingebruikname van nieuwe technologische installaties vereist een **adequate opleiding** van werknemers. Het is aangewezen om al bij de aanvraag aandacht te besteden aan de competentienoden.

■ Additionaliteit

Artikel 10 heeft betrekking op het stimulerend effect van de toegekende steun, de zogenaamde additionaliteit. De SERV heeft vragen bij de bepaling dat de milieu-investeringen ten vroegste mogen starten op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de steunaanvraag wordt *ingediend*. Als de investeringen mogen starten bij indiening van de steunaanvraag zonder garanties dat de steun wordt toegekend, lijkt de additionaliteit zeer beperkt of onbestaand. De SERV beveelt aan om in artikel 10, tweede lid het woord *ingediend* te vervangen door *goedgekeurd*.

■ Evaluatiecriteria en weging

De evaluatie met in eerste instantie toetsing op maturiteit, impact en kwaliteit en in tweede instantie op relevantie is evenwichtig en doordacht samengesteld, maar de SERV formuleert hierbij toch enkele bedenkingen. Ten eerste is het onduidelijk hoe de OVAM de maturiteit van een investering zal beoordelen. In het bijzonder in het kader van het aantrekken van innovatie recyclagetechnieken, kan dat een ernstige belemmering vormen. Nochtans zijn net deze innovatieve investeringen nodig om een echt circulair ecosysteem te ontwikkelen. Ten tweede is er een zekere overlap tussen de criteria voor maturiteit en kwaliteit, wat tot verwarring kan leiden en/of teveel gewicht kan toekennen aan bepaalde criteria (project organisatie en planning versus kwaliteit van de organisatie / technologische maturiteit versus kwaliteit van de strategie en van het operationele plan).

Aangezien de verschillende criteria gegroepeerd zijn in drie dimensies, is het logisch dat men naast de berekening van de totaalscore over de drie dimensies heen, ook een minimumscore oplegt voor de drie dimensies apart. Zo kan voorkomen worden dat een project dat gebuisd is op een van de drie dimensies toch wordt meegenomen.

De uiteindelijke score en rangschikking zal evenwel afhangen van de nadere inhoud en de wegingsfactoren die de Minister aan de vooropgestelde criteria zal toekennen.

Voor de SERV is het belangrijk dat bij de selectie van de projecten waaraan steun zal toegekend worden ook gekeken wordt naar een goeie mix van diverse projecten (te

verwerken afvalstromen, inzet op recyclaten, design for recycle enz.). Indien het gaat om invoer van afvalstromen moet de focus liggen op stromen die strategische materialen bevatten.

■ Milieu-investeringen met strategische relevantie

Artikel 25 voorziet een afwijking van de voorwaarden voor milieu-investeringen met een strategische relevantie voor het Vlaamse Gewest. De SERV ondersteunt deze mogelijkheid maar vraagt meer duiding bij de afwijkende voorwaarden, in het bijzonder wat betreft “belangrijke bijdrage aan de Vlaamse economie en maatschappij”. Bovendien is het niet duidelijk op wat de afwijkingen betrekking hebben: gaat het over de steunintensiteit? De voorwaarden van looptijd? andere?

In de nota aan de Vlaamse Regering is vermeld dat “de relevantie van de onderneming” verschillende gradaties kent. De SERV gaat ervan uit dat het hier gaat over de relevantie van de milieu-investering die een onderneming wil doen en niet van de onderneming zelf.

■ Minimum investeringsbedrag

Artikel 16 legt een minimuminvesteringsbedrag vast van 1 000 000 euro om in aanmerking tot komen voor steun. De SERV vindt dit een zeer hoog bedrag. Zeker voor kleine en middelgrote ondernemingen is een dergelijke som onmogelijk te financieren zelfs met een hoger steunpercentage. Meer en kleinere bedragen zouden kunnen resulteren in meer initiatieven en een versnelling van de transitie naar circulaire economie. De SERV vraagt dan ook om artikel 16 te schrappen.

■ Steunintensiteit

Artikel 19 legt de **subsidiepercentages** vast en volgt hierbij de bepalingen van de AGVV van toepassing op investeringen inzake recycling en hergebruik van afval. Die laten hogere steunintensiteit toe in functie van de grootte van de onderneming. De zinsnede “kan met maximaal 20% worden verhoogd voor steun aan kleine ondernemingen en met maximaal 10% voor steun aan middelgrote ondernemingen” kan verwarrend zijn. Beter is om de terminologie van de AGVV over te nemen en dus te spreken van een verhoging van 20 respectievelijk 10 procentpunten.

De SERV heeft vragen bij de **delegatie aan de Minister** met betrekking tot *de maximale percentages en het maximale steunbedrag*. Volgens de SERV wordt de bevoegdheid van de Minister best beperkt tot het bepalen van het globale steunbedrag per call in functie van beschikbare budget. Met het oog op rechtszekerheid in hoofde van de ondernemingen is het niet wenselijk om de percentages en de maximale steun per project aan te passen per call. De bepaling om een aanvraag te herbevestigen verliest op die manier zijn relevantie gezien de onzekerheid over de te verkrijgen steun. De SERV vraagt daarom om vaste percentages op te nemen in het besluit, evenals een maximaal steunbedrag per project.

Van recyclagehub naar circulaire hub

De SERV wijst tenslotte op belang om in het kader van de transitie naar een circulaire economie naast recyclage ook in te zetten op andere strategieën, meer gericht op de binnenste cirkels van de materialenkringloop en op circulaire businessmodellen. Op termijn moet Vlaanderen dus niet

enkel evolueren naar een recyclagehub maar naar een circulaire hub. Vanuit die optiek is de brede scope van dit besluit alvast positief.

Dit besluit met focus op recyclage dient ook samen te sporen met fiche 123 (circulair bouwen) en fiche 124 (circulaire maakindustrie) van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. De sociale partners namen kennis van de nota's aan de Vlaamse Regering van 28 mei die steunmaatregelen aankondigen voor circulair bouwen en voor de circulaire maakindustrie van respectievelijk 10 en 15 miljoen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter